

Lahti

Talouden ja toiminnan seuranta

tammi-helmikuu 2023

16.3.2023

Ajankohtaiset nostot

Lahti-kaupunki

- Talous
- Verotulot
- Investoinnit
- Väestö
- Työllisyys
- Henkilöstö

Liitteet sis. sanastosisällitteet

Talouden lievä taantuma tuloillaan
Kehitykseen liittyy epävarmuutta

Inflaatio 8,8 %.
9,1 % joulukuussa 2022

Inflaation negatiiviset vaikutukset
kaupungin talouteen
vasta muodostumassa

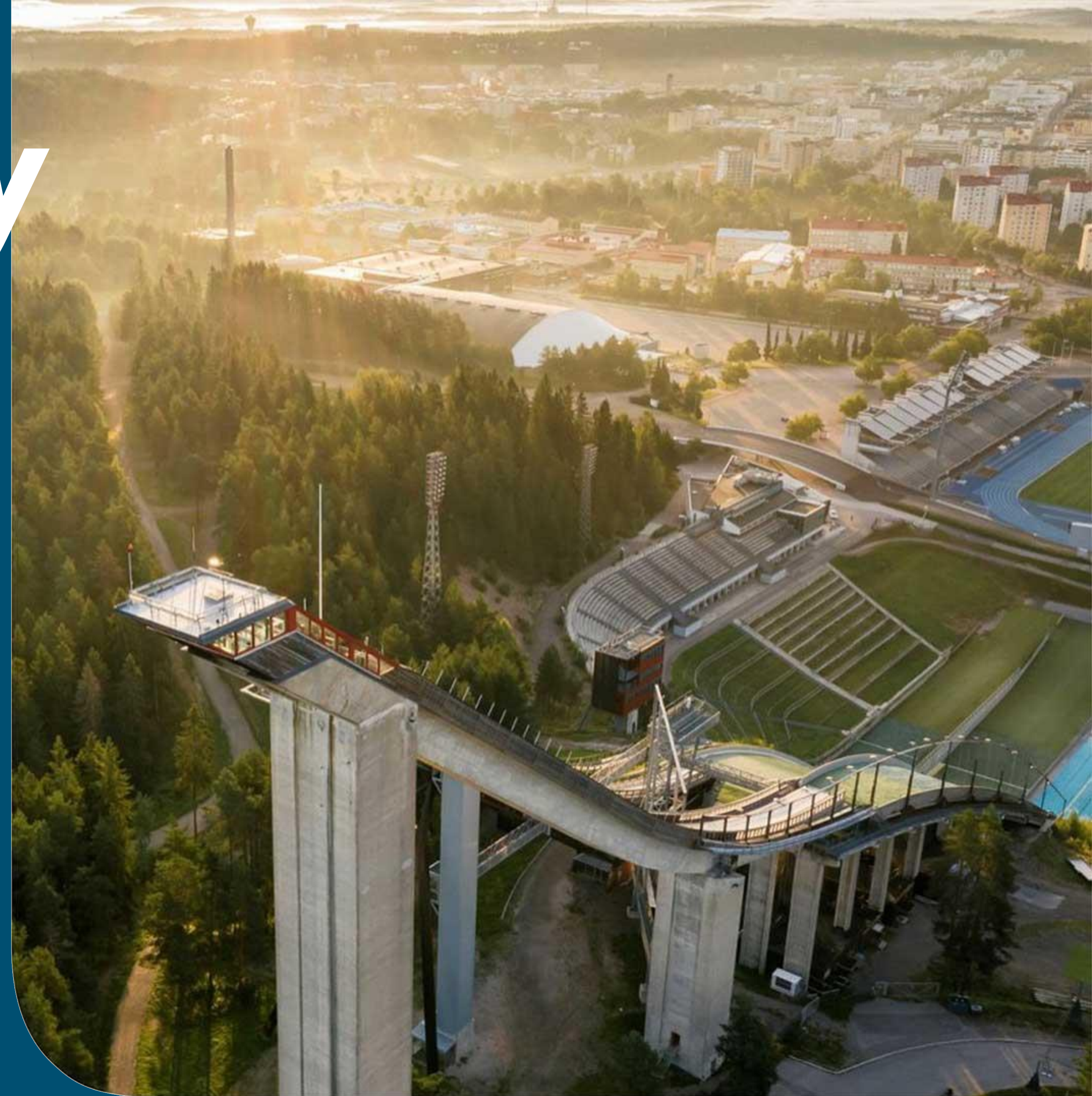
Väkiluku on kasvanut
11 henkilöllä vuoden
alusta

Työttömyysaste 13,4 %.
(2/2022: 14,7 %)
suurten kaupunkien korkein
koko
maan työttömyysaste
9,7 %

Henkilöstö:
Henkilöstökulujen
määrärahan ennustetaan
riittävän,
terveysperusteisten
poissaolojen ennustetaan
laskevan

Lahti on tehty kestäväksi

Lahti-kaupunki

Lahti-kaupunki | Tulosennuste

Tuloslaskelma, milj. euroa	TP 2022	KS	KS+LTA:t	ENNUSTE	Poikkeama
Toimintatuotot	217,7	176,0	176,0	176,0	0,0
Valmistus omaan käyttöön	1,1	1,1	1,1	1,1	0,0
Toimintakulut	-913,9	-494,4	-496,9	-496,9	0,0
Toimintakate	-695,1	-317,3	-319,7	-319,7	0,0
Verotulot	545,1	279,3	279,3	279,3	0,0
Valtionosuudet	245,7	87,4	87,4	87,4	0,0
Rahoitustuotot ja -kulut	11,5	-5,5	-5,5	-5,5	0,0
Vuosikate	107,1	44,0	41,5	41,5	0,0
Poistot ja arvonalentumiset	-52,9	-53,3	-53,3	-53,3	0,0
Tilikauden tulos	54,3	-9,3	-11,8	-11,8	0,0
Tilinpäätösvaraukset	-20,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden yli-/alijäämä	34,2	-9,3	-11,8	-11,8	0,0

Ennusteen mukaan vuosikate on +41,5 milj. eikä riitä kattamaan poistoja.

Ennusteen mukaan kaupungin tilikauden tulos on negatiivinen -11,8 milj. euroa.

Ensimmäisessä lisätalousarviossa toimintakuluja on lisätty +2,45 milj. euroa.

VUOSIKATE
ENNUSTE

41,5

milj. euroa
(2022: 107,1)

TULOS
ENNUSTE

-11,8

milj. euroa
(2022: 54,3)

YLIJÄÄMÄ TASEESSA
ENNUSTE

208,4

milj. euroa
(2022: 220,2)

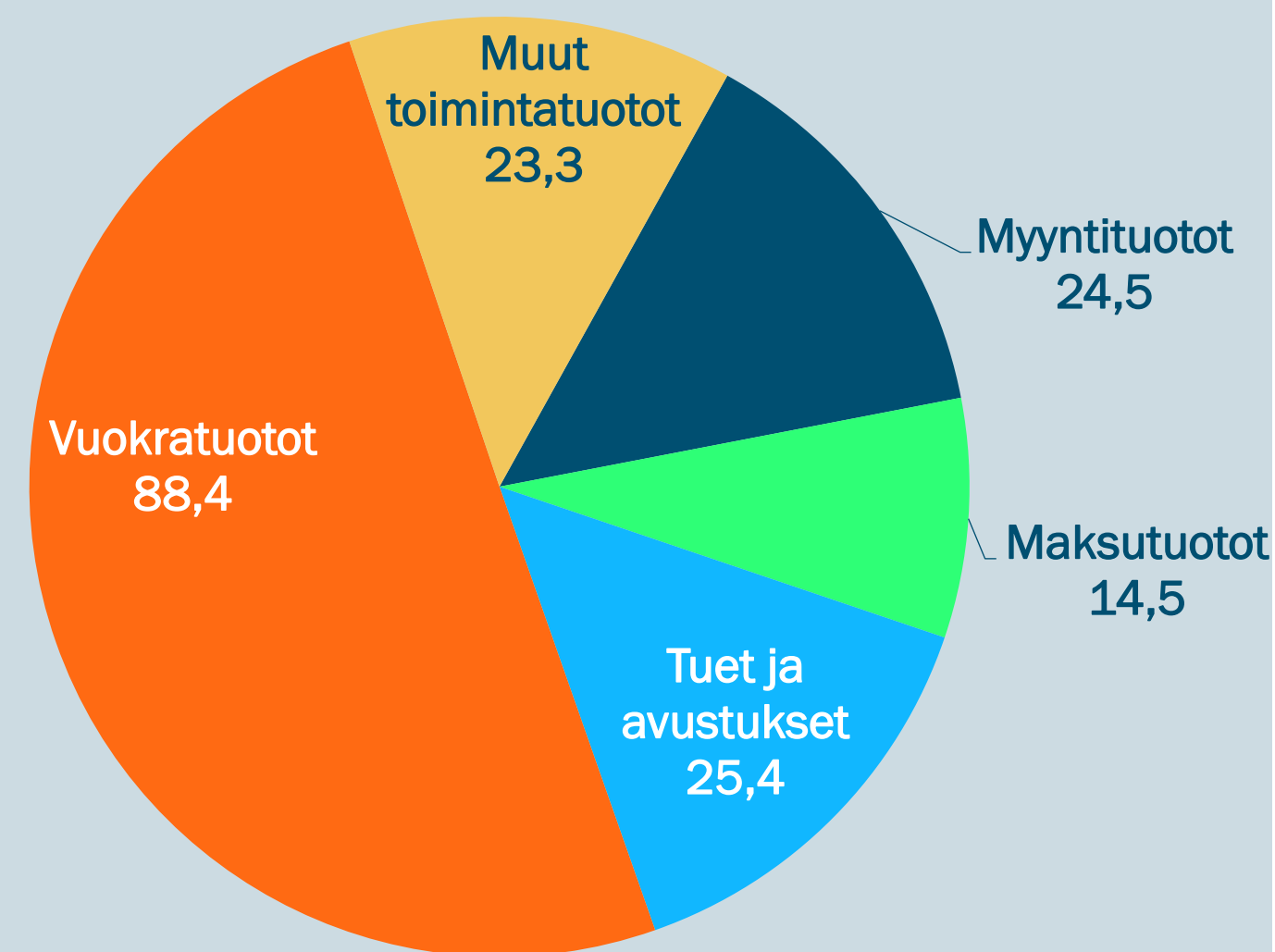
Lahti-kaupunki | Toimintatuotot- ja kulut -ennusteet

TOIMINTATUOTOT

ENNUSTE

176,0

milj. euroa
(2022: 217,7)

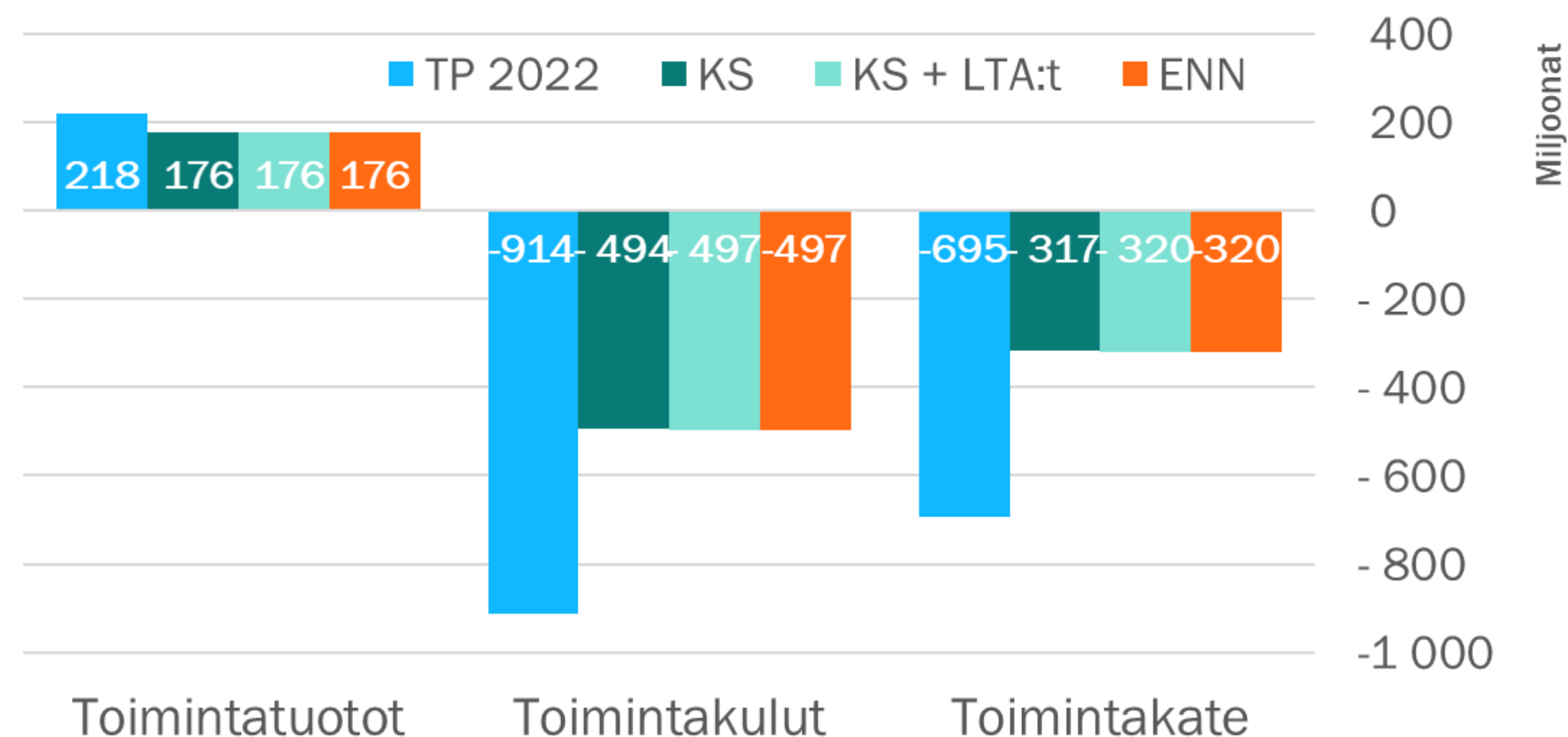
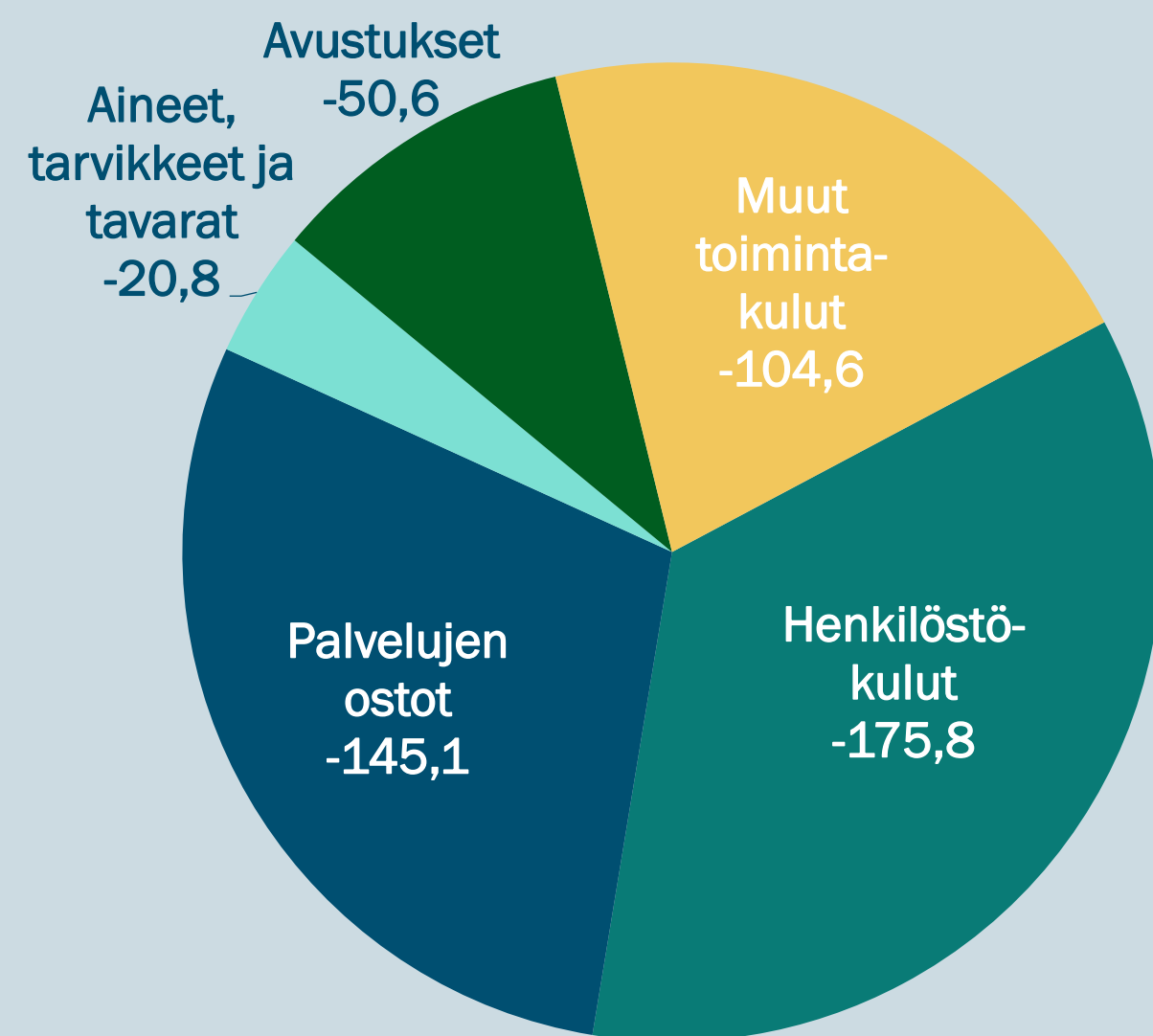

TOIMINTAKULUT

ENNUSTE

496,9

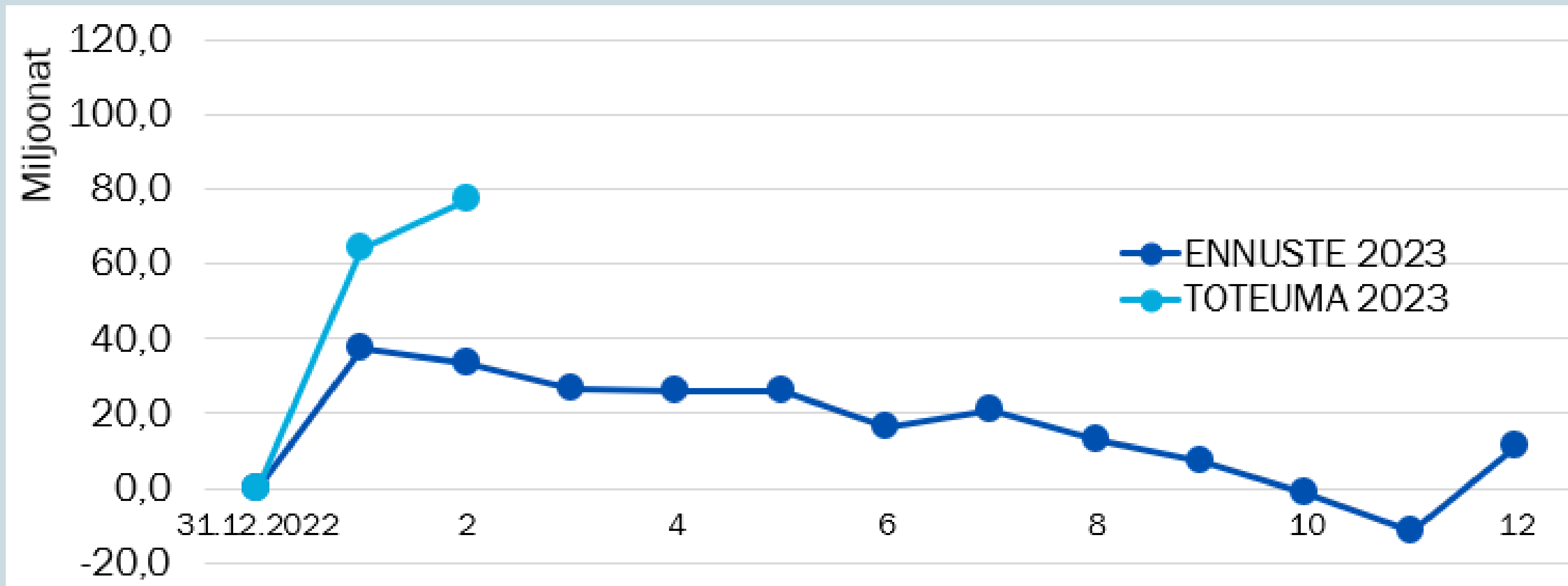
milj. euroa
(2022: 913,9)

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävien järjestämisvastuun siirtyminen hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen näkyy toimintatuottojen ja -kulujen tason alenemisena.

Toimintakuluihin on lisätty lisätalousarviolla Kiinteistö Oy Hansaparkin korjausvastikkeiden maksamista varten määrärahaa +2,45 milj. euroa.

Lahti-kaupunki | Kokonaistulojen ja -menojen kehitys (netto)

Kuviossa esitetään kunnan tulojen ja menojen erotus tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta.

- Kuvion positiivinen kehitys kuvaa tulojen olevan menoja suurempaa ja päinvastoin.
- Tulot sisältävät toimintatuotot, valmistus omaan käyttöön -oikaisun, investointitulot, verotulot, valtionosuudet ja rahoitustulot.
- Menot sisältävät toimintakulut, investointimenot ja rahoitusmenot.

ENNUSTEESSA

LAINANNOSTOT

milj. euroa

joulukuussa +71,9

LAINANLYHENNYKSET

milj. euroa

marraskuussa -10,0

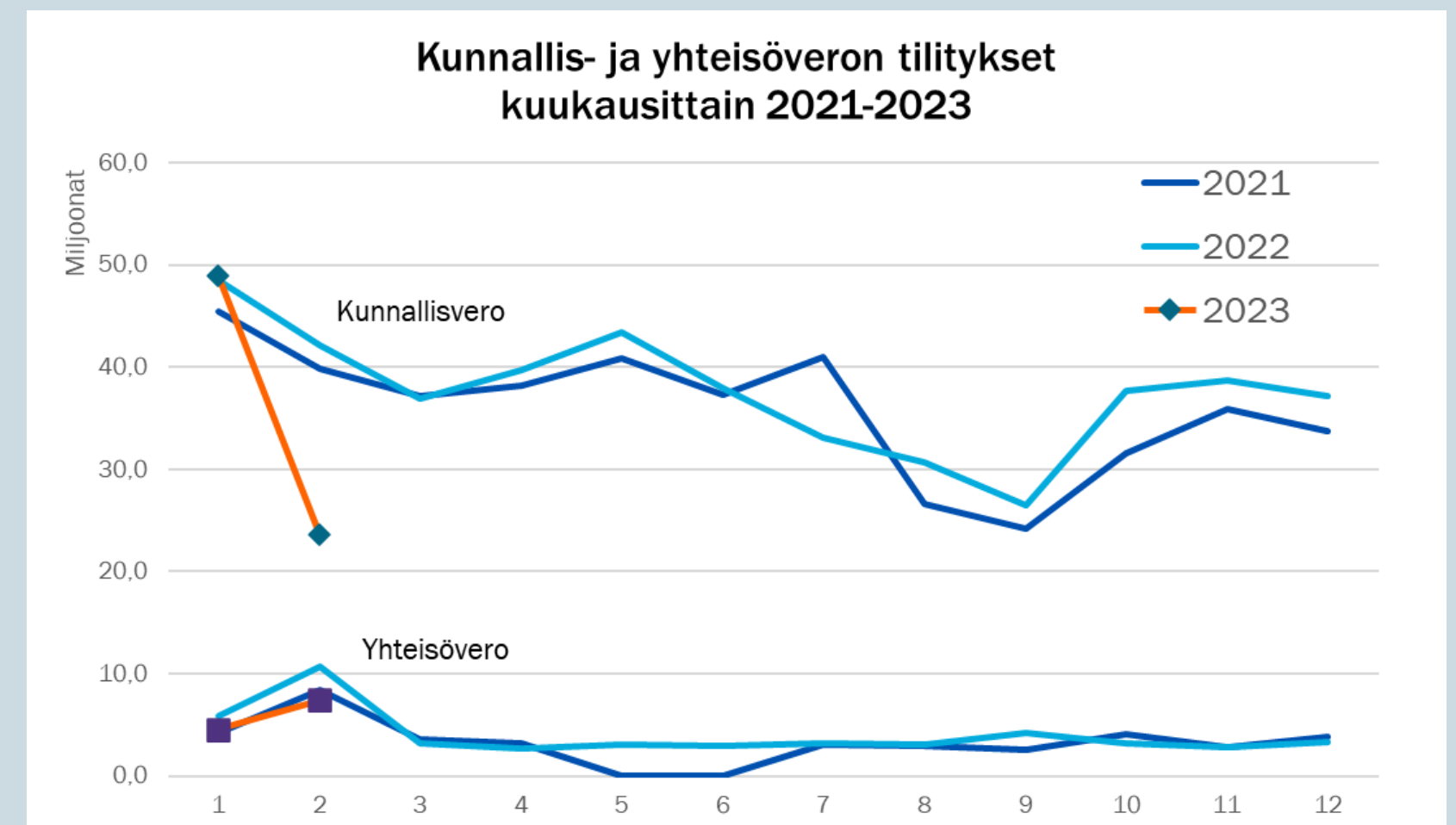
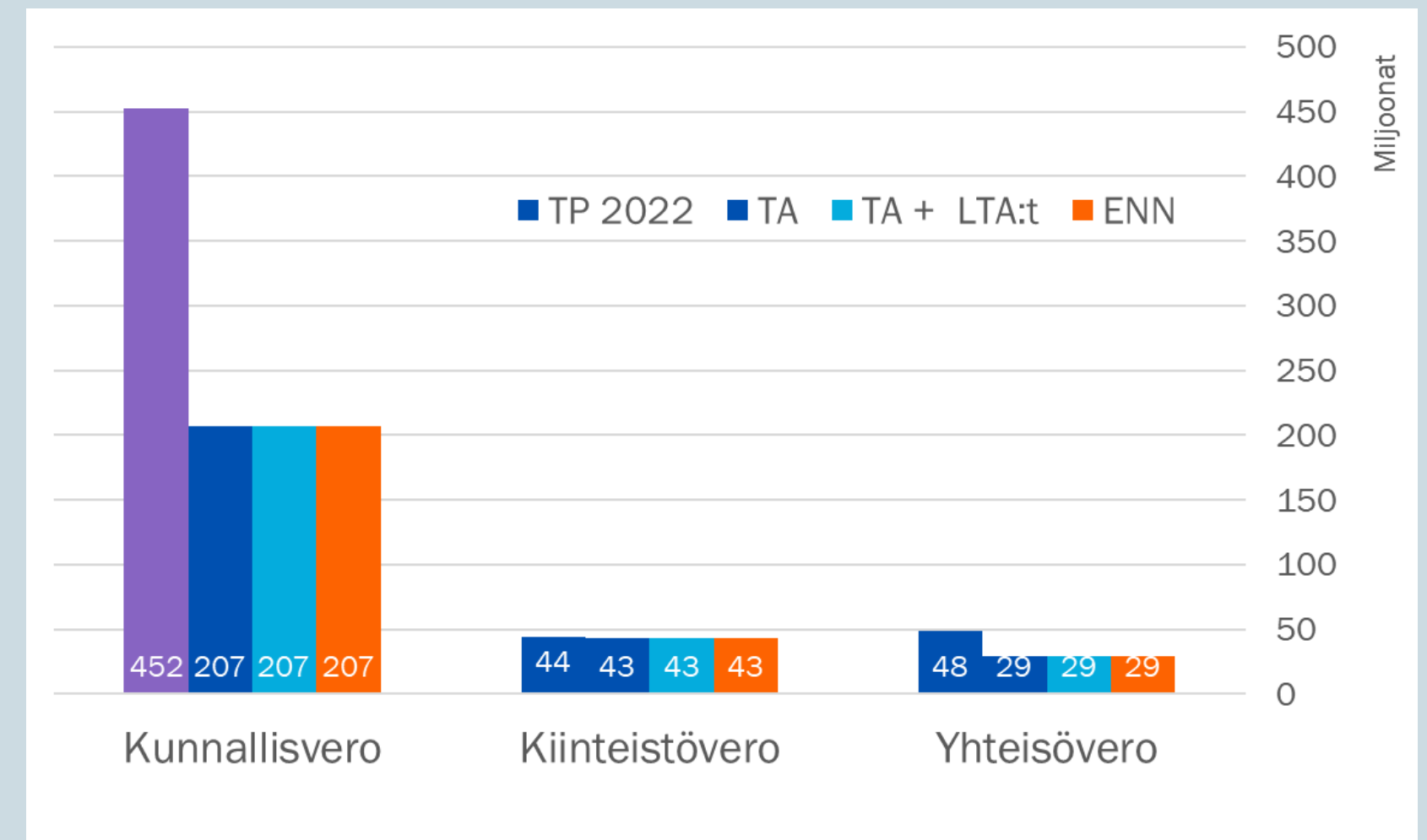
joulukuussa -60,2

Lahti-kaupunki | Verotulojen tilannekatsaus

- **Kunnallisverojen talousarvio 206,8 milj. euroa**, toteuma 72,5 milj. euroa (35,1 %). Verovuoden 2023 tilityksiin vaikuttaa kunnallisveroprosentin muutos -12,64 %-yksikköä, mutta myös ennakkoperinnän jako-osuuden korotus +5,3 %. Alkuvuoden toteuma sisältää merkittävän määrän verovuoden 2022 jäännöstilityksiä (53,0 milj.). Em. erä saattaa sisältää verotuksen valmistumisen yhteydessä veronmaksajille palautettavia maksuosuuksia, jotka oikaistaan kaupungilta marraskuussa. Kokonaisnäköymä on kuitenkin positiivinen.
- **Yhteisöverojen talousarvio on 29,3 milj. euroa**, toteuma 12,1 milj. euroa (41,1 %) pääosin edellisen verovuoden jäännöstilitysten vuoksi. Yhteisöveron toteuma sisältää verovuoden 2022 tilityksiä 10,2 milj. euroa ja vuoden 2023 tilityksiä 1,6 milj. euroa. Yhteisöveroja leikattiin hyvinvointialueiden rahoitusosuuksiin noin kolmannes, minkä vuoksi alkuvuoden toteuma on alentunut -27,0 % verrattuna edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan. Lisäksi yhteisöveron jako-osuutta alennettiin -1 % vuodelle 2023. Yhteisöveron kertymään vaikuttaa merkittävimmin taloudessa tapahtuvat muutokset sekä yritysten tilityskäyttäytyminen.
- **Kiinteistöverojen talousarvio on 43,2 milj. euroa**, toteuma 2,6 milj. euroa (6,0 %). Toteuma kertyi pääosin verovuoden 2022 kiinteistöverojen tilityksistä. Kiinteistöverojen tilitykset painottuvat pääsääntöisesti vuoden toiselle puoliskolle.

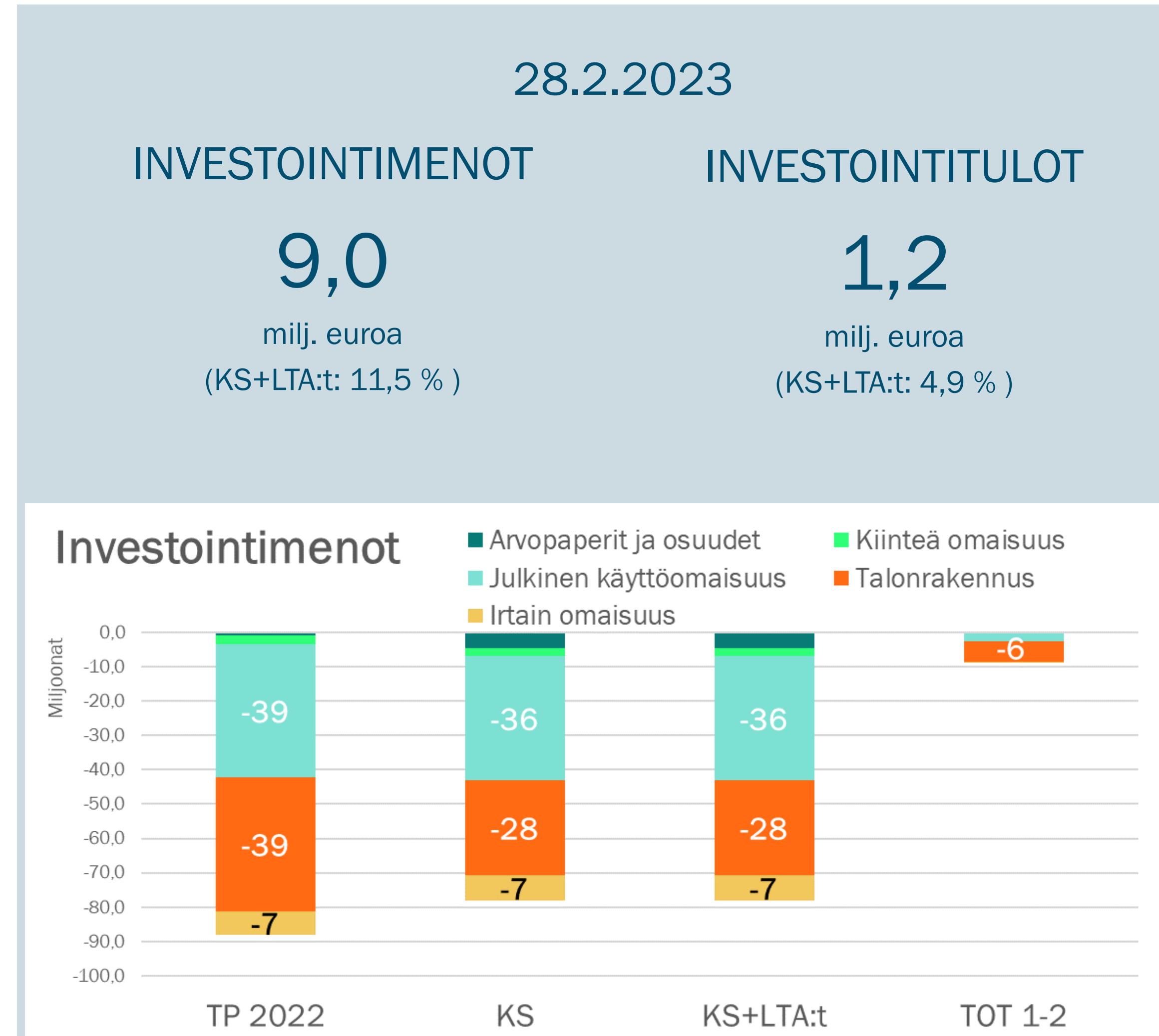
Talousarvio, verotulot

279,3 milj. euroa (TP 2022: 545,1)

Lahti-kaupunki | Investointien tilannekatsaus

- Kiinteään omaisuuteen on kirjautunut tuloja maanmyynneistä 1,1 milj. euroa.
- Julkisen käyttöomaisuuden toteuma oli noin 2,3 milj. euroa ja noin 6,3 % talousarviosta.
- Vuoden 2023 hankkeiden kilpailutukset ovat käynnissä ja osaan on urakoitsijat jo valittu. Saadut tarjoukset ovat olleet lähes kustannusarvioiden mukaisia. Rakennusvaiheet alkavat hankkeiden osalta kevään aikana.
- Talonrakennusinvestointien toteutuma oli yhteensä 6,0 milj. euroa ja 21,7 % talousarviosta.
- Renkomäen monitoimitalon uudisrakennus on valmistunut 2.1. ja Kivimaan koulun perusparannus on valmistunut 31.1.
- Kaupungintalon perusparannus on rakenteilla.

Lahti-kaupunki | Väestön tilannekatsaus

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Lahden väkiluku oli helmikuun lopussa 120 211. Lahden kaupungin väkiluku kasvoi tammi-helmikuun aikana 11 asukkaalla. Tarkasteltaessa pelkästään helmikuuta väkiluku laski 38 asukkaalla.

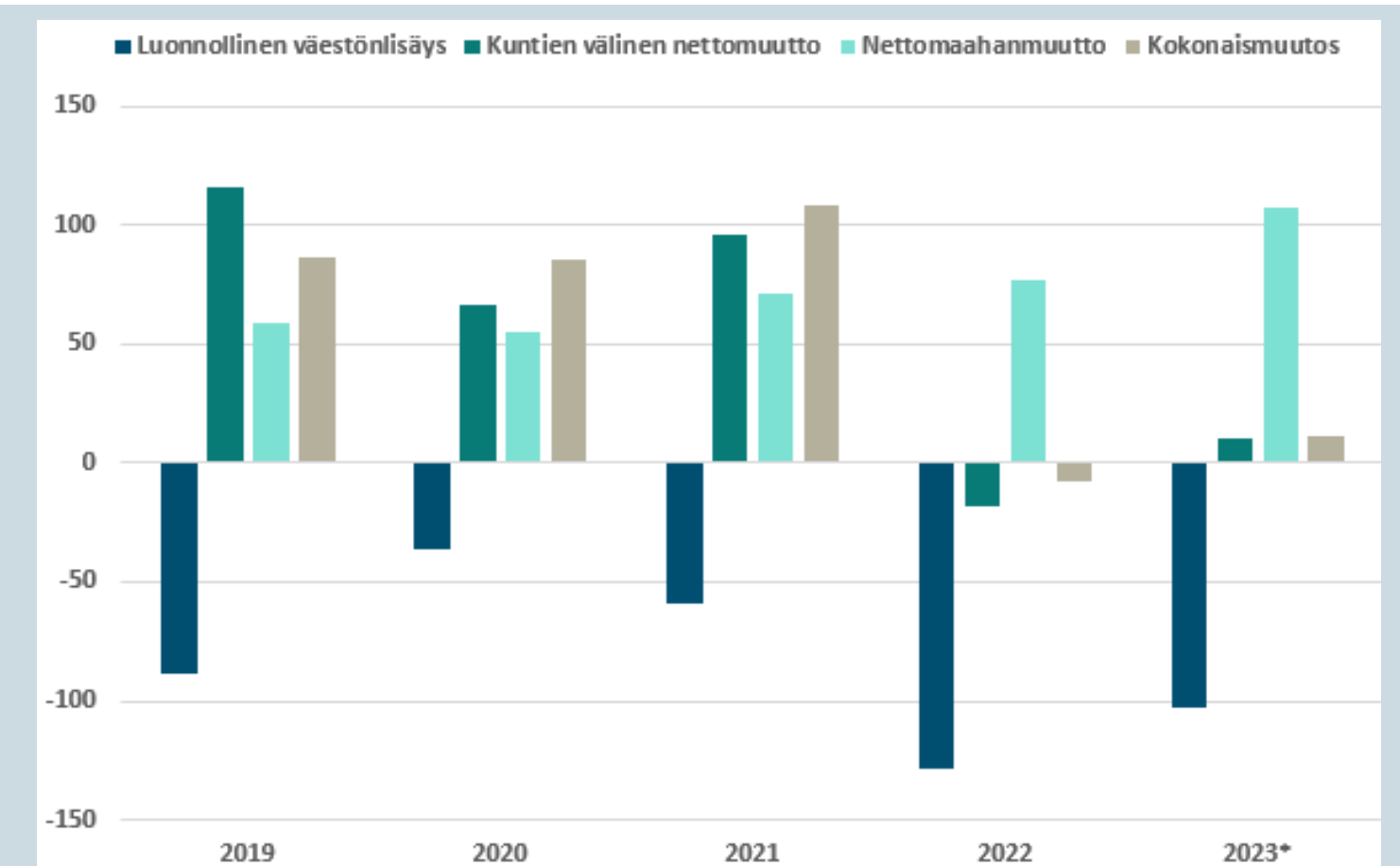
Lahti sai tammi-helmikuussa muuttovoittoa muista kunnista ja ulkomailta. Tulomuuttoja Lahteen muista kunnista oli 10 enemmän kuin lähtömuuttoja ja maahanmuuttoja oli 107 enemmän kuin maastamuuttoja. Syntyneitä sen sijaan oli 103 vähemmän kuin kuolleita.

Tammi-helmikuun aikana syntyi 126 lasta eli 9 lasta vähemmän kuin vastaavana aikana vuonna 2022. Kuolleiden määrä oli 229, mikä on 34 vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Helmikuun ennakkotilaston mukaan ulkomailta muutti Lahteen tammi-helmikuussa 149 henkeä ja Lahdesta muutti ulkomaille 42 henkeä. Maahanmuuttoja oli 46 enemmän ja maastamuuttoja 16 enemmän kuin edellisvuoden tammi-helmikuussa.

Tammi-helmikuun aikana tulomuuttoja Lahteen muista kunnista oli 759 ja lähtömuuttoja Lahdesta oli 749. Edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna tulomuutto Lahteen väheni 51 muutolla ja lähtömuutto Lahdesta väheni 79 muutolla.

VÄESTÖ
120 211
ennakkotieto
(2022: 120 019)

LUONNOLLINEN
VÄESTÖNLISÄYS

-103

KUNTIEN VÄLINEN
NETTOMUUTTO

10

NETTOMAAHAN-
MUUTTO

107

VÄKILUVUN
KORJAUS

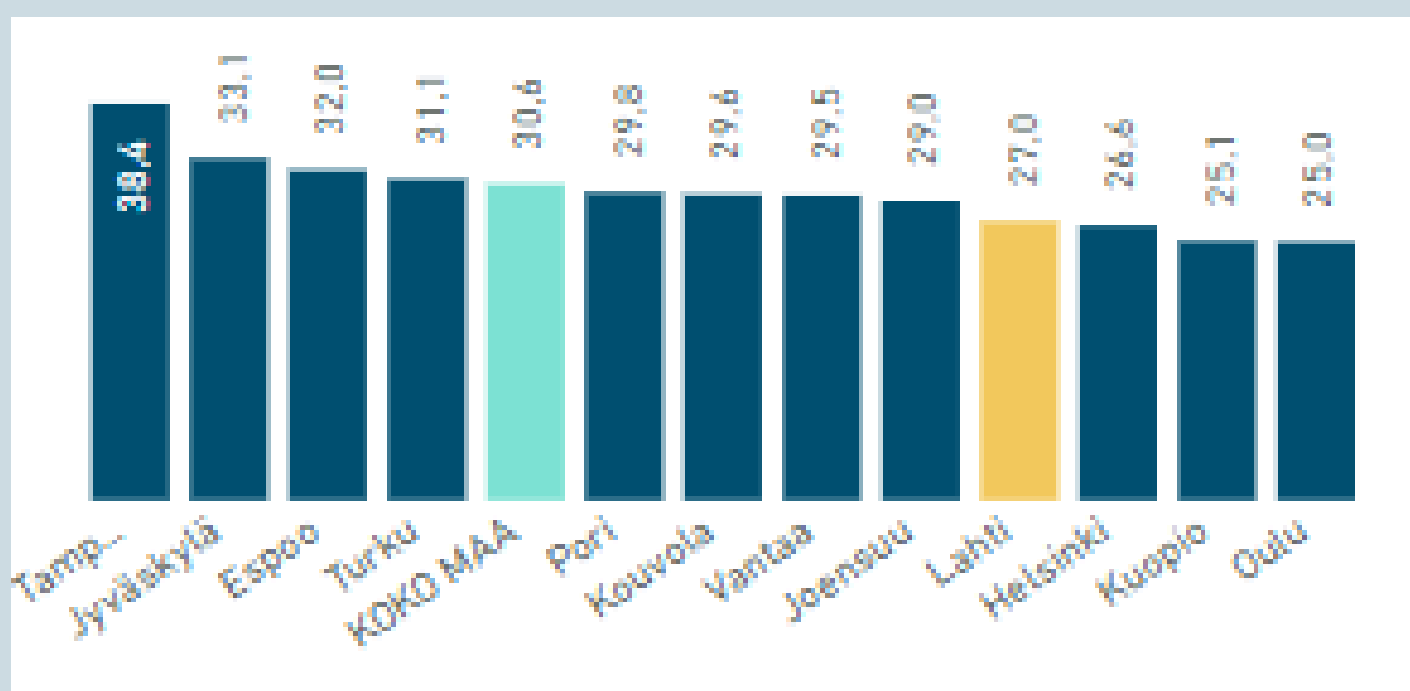
-3

KOKONAIS-
MUUTOS

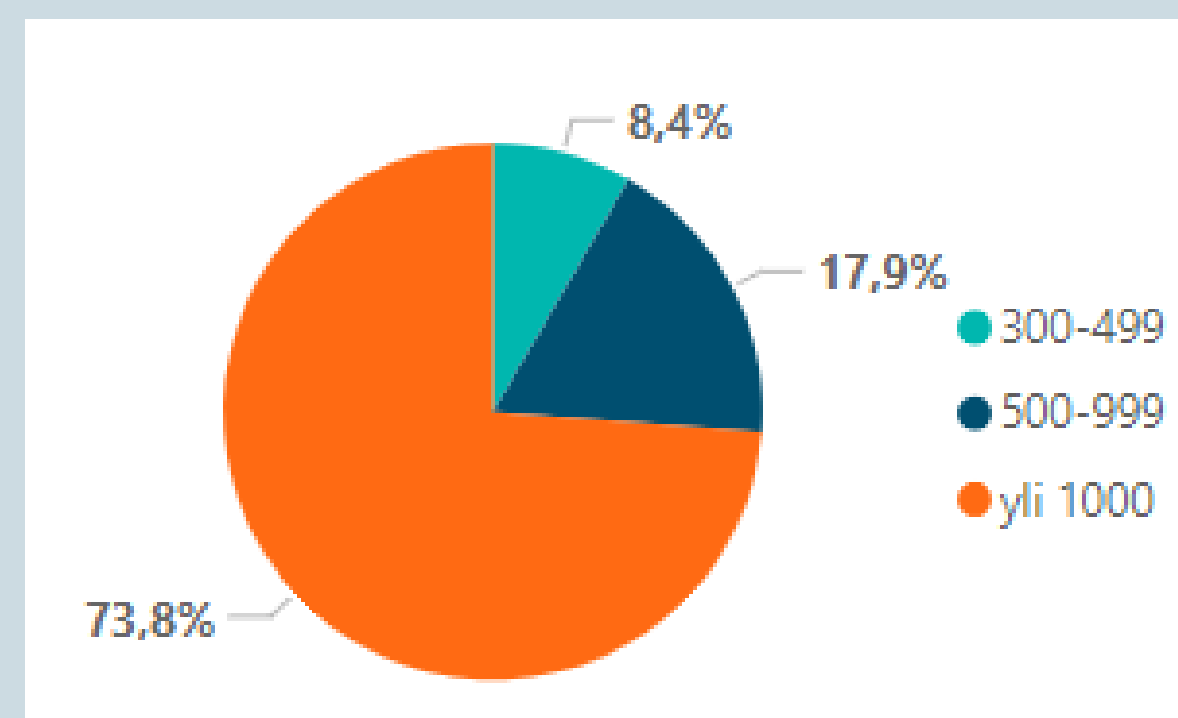
11

Lahti-kaupunki | Työllisyyden tilannekatsaus

- Uusien avointen työpaikkojen määrä on pudonnut viime kuukausina voimakkaasti. Avointen työpaikkojen määrä on laskenut viime vuoden lokakuusta alkaen, pl. joulukuu 2022. Tästä huolimatta monilla aloilla osaavan työvoiman saatavuus on merkittävä ongelma.
- Lomautettujen työnhakijoiden määrä on noussut joulukuusta 2022 alkaen. Muutosneuvottelujen (yt-neuvottelut) ovat yleistyneet, mutta irtisanomisten määrä ei ole vielä lähtenyt kasvuun.
- 12 suurimman kaupunkien vertailussa Lahdessa toiseksi korkein työttömyys-%, (Joensuussa oli korkeampi työttömyys-%). Lahden työttömien työnhakijoiden määrä väheni helmikuussa edellisen vuoden helmikuuhun -7 %.
- Pitkäaikaistyöttömien osuus kaikista työttömistä 43,8 %. Pitkäaikaistyöttömien määrä jatkaa laskuaan tasaiseen tahtiin. Työttömyyden ennakoidaan laskevan edelleen, vaikkakin riskit työttömyyden kasvuun on suuret.

Aktivointiaste, %, helmikuu 2022

Työmarkkinatuen kuntaosuudet maksettujen etuuspäivien mukaan, 2/23

TYÖTTÖMYYS-
ASTE

13,4 %

(2/2022: 14,7)

NUORISO-
TYÖTTÖMYYS

14,5 %

(2/2022:16,8)

TYÖTTÖMÄT

7 546

(2/2022: 8 199)

AVOIMET
UUDET
TYÖPAIKAT

1 881

(2/2022:
2314)

AKTIVOINTI-
ASTE

27 %

(2/2022: 24,9)

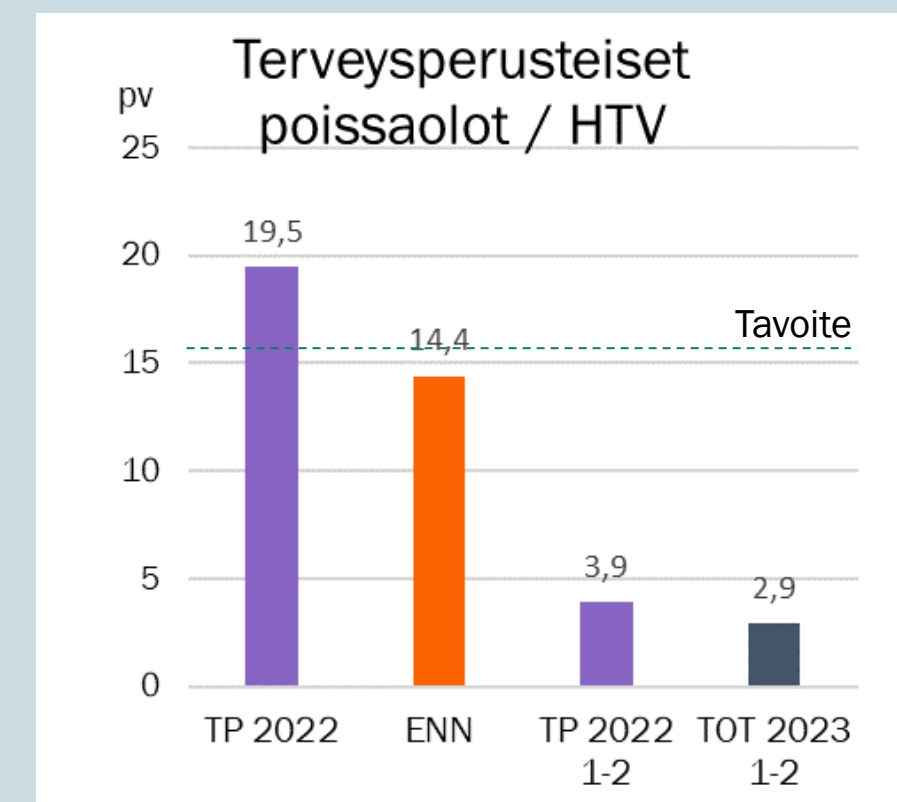
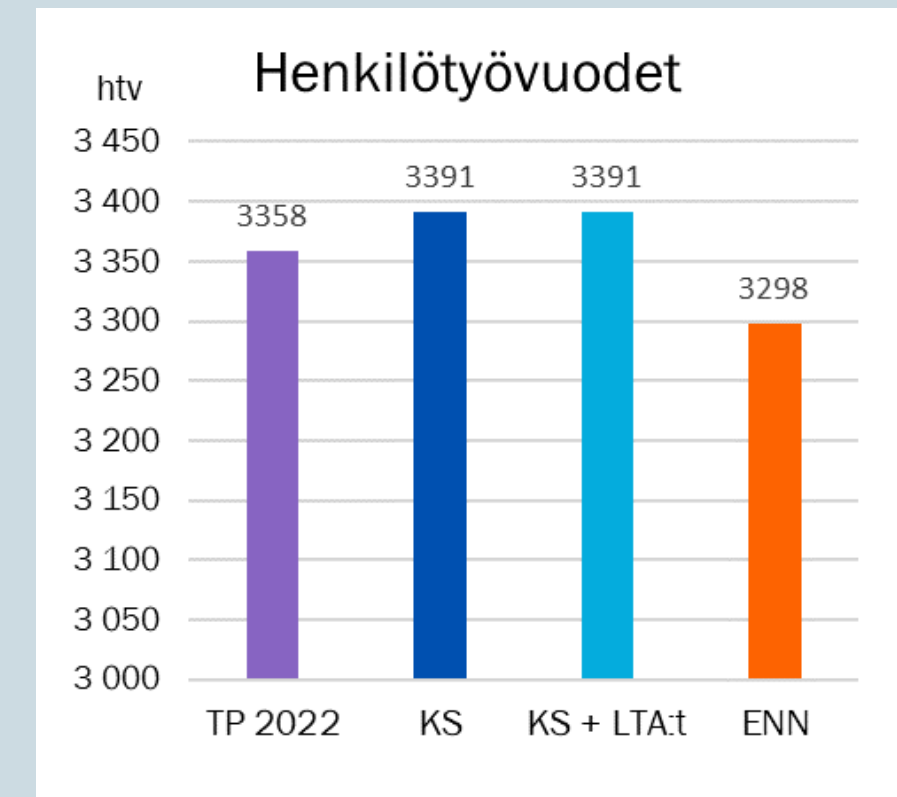
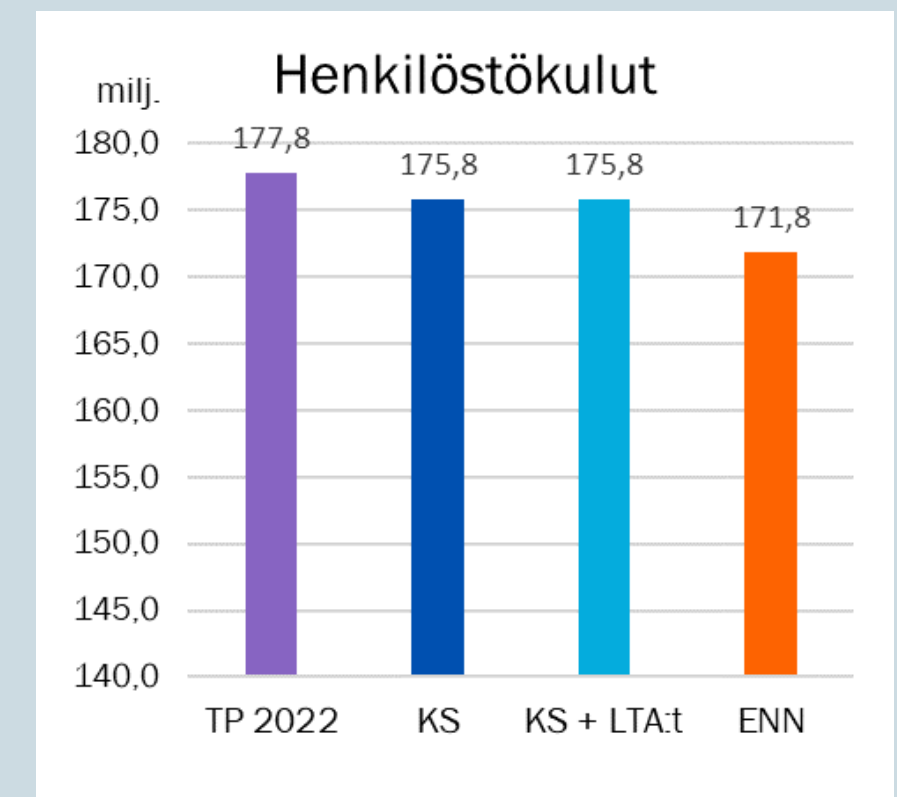
PITKÄAIKAIS-
TYÖTTÖMÄT

3 307

(2/2022: 4 053)

Lahti-kaupunki | Henkilöstö

- Ennusteen mukaan talousarviossa varatut määrärahat tulisivat riittämään henkilöstökuluihin.
- Henkilötyövuosien arvioidaan toteutuvan enintään talousarvion mukaisina.
- Ennusteen mukaan terveysperusteiset poissaolot tulisivat vähentymään edellisestä vuodesta (-5,1 päivää). Poissaolot vähentyvät kaikilla palvelualueilla edellisen vuoden toteutuneeseen verrattuna.

Liitteet

- Sanastosesitteet
- Lahti-kaupungin liitteet

Lahti-kaupunki - Sanastositteet

Kuvioissa ja strategiataulukoissa käytetyt lyhenteet

- **KS** = alkuperäinen toimielimen vahvistama käyttösuunnitelma
- **KS+LTA:t** = voimassa oleva käyttösuunnitelma
- **ENN** = koko vuoden ennuste toteumasta
- **Poikkeama** = ennusteen poikkeama voimassa olevaan käyttösuunnitelmaan
- **KOHA** = konsernihallinnon palvelualue
- **SIVI** = sivistyksen palvelualue
- **KYMP** = kaupunkiympäristön palvelualue
- **OSBU** = osallistuva budjetointi, asukkaat mukana suunnittelemassa ja päättämässä taloutta koskevista asioista

Talous

- **Toimintatuotot** = toiminnasta saadut myynti-, maksu-, vuokra- ja muut tuotot sekä saadut tuet ja avustukset
- **Toimintakulut** = toiminnasta aiheutuneet henkilöstökulut, palvelujen ostot, aineet ja tarvikkeet, vuokratulot sekä muut toimintakulut
- **Valmistus omaan käyttöön** tuloslaskelmakaavassa = tuloslaskelman oikaisu, jolla omaan käyttöön valmistuksen vaikutus tulokseen eliminoidaan, kun valmistuksen menoja sisältyy tuloslaskelman menoihin
- **Toimintakate** = toimintatuottojen ja -kulujen erotus, toimintakatteeseen lasketaan mukaan valmistus omaan käyttöön -tuloutuserä
- **Vuosikate** = toimintakatteeseen lisätään verorahoitus sekä rahoituserät, tunnusluku kuvaa poistojen kattamiseen käytettävissä olevaa määrärahaa
- **Tilikauden tulos** = kuvaa tilikauden aikaista taloudellista tulosta
- **Ylijäämää taseessa** = aikaisempien vuosien ylijäämä + ennustettu yli-/alijäämä
- **Sitovuustaso** = kaupunginvaltuustoon nähden sitova organisaatiotaso tai muu osakokonaisuus
- **Rahoituskovenantti** = rahoitussopimukseen sisältyvä talouden tunnuslukuihin sidottu erityisehto

Väestö

- **Luonnollinen väestönlisäys** = syntyneiden enemmisyys eli elävänä syntyneiden ja kuolleiden erotus
- **Kuntien välinen nettomuutto** = kuntien välisen tulo- ja lähtömuuton erotus
- **Nettomaahanmuutto** = nettosiirtolaisuus eli maahan- ja maastamuuton erotus
- **Väkiluvun korjaus** = väkiluvun rekisterikorjaukset, jotka aiheutuvat pääsääntöisesti muuttotietoihin jälkikäteen tehdyistä korjauksista
- **Kokonaisuutos** = väestönlisäys + väkiluvun korjaukset
- **Väestönlisäys** = syntyneiden enemmyyden ja kokonaisnettomuuton summa

Työllisyys

- **Työttömyysaste** = työttömien prosenttiosuus työvoimasta
- **Nuorisotyöttömyys** = 15-24-vuotiaiden työttömien prosenttiosuus suhteessa saman ikäiseen väestöön
- **Työnhaun kesto** = työnhaun kesto vuorokausina
- **Aktivointiaste** = aktiivisten työvoimapolitiittisten palvelujen piirissä olevien prosenttiosuus suhteessa työttömiin työnhakijoihin ja palvelujen piirissä oleviin
- **Työmarkkinatuen kuntaosuus** = kunnan maksuosuus työttömyyden perusteella maksetusta työmarkkinatuesta, jonka osuus on sitä suurempi, mitä kauemmin henkilö on ollut työttömänä

Henkilöstö

- **Henkilötyövuosi (HTV)** = palkallinen henkilöstöresurssi, jossa on vähennetty palkattomat poissaolot ja osa-aikaisuudet
- **Henkilöstömäärä** = palvelussuhteessa olevien yksittäisten henkilöiden määrä kuukauden viimeisenä päivänä
- **Terveysperusteiset poissaolot / HTV** = terveysperusteisten poissaolopäivien määrä henkilötyövuotta kohden
- Liitteissä on kuvattuna henkilöstön tunnusluvut kumulatiivisena kertymänä

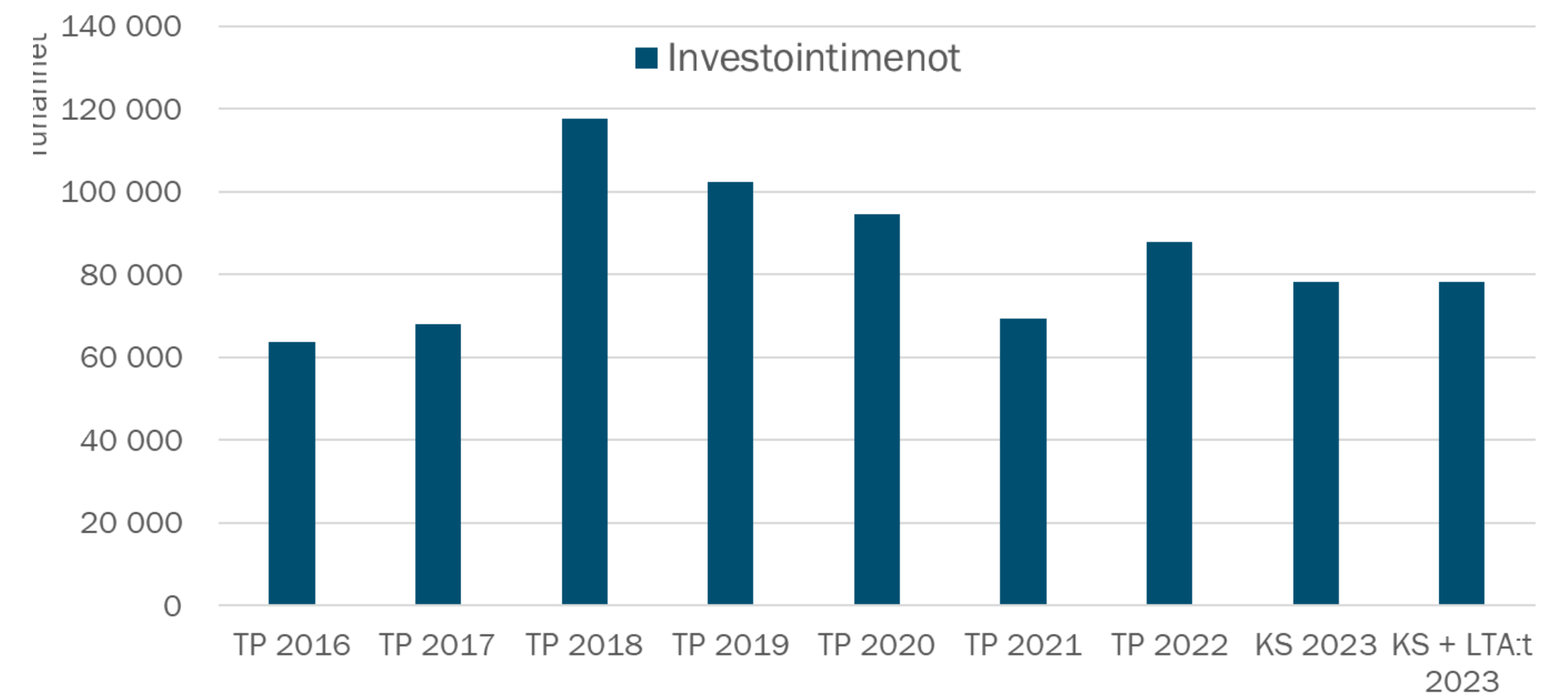
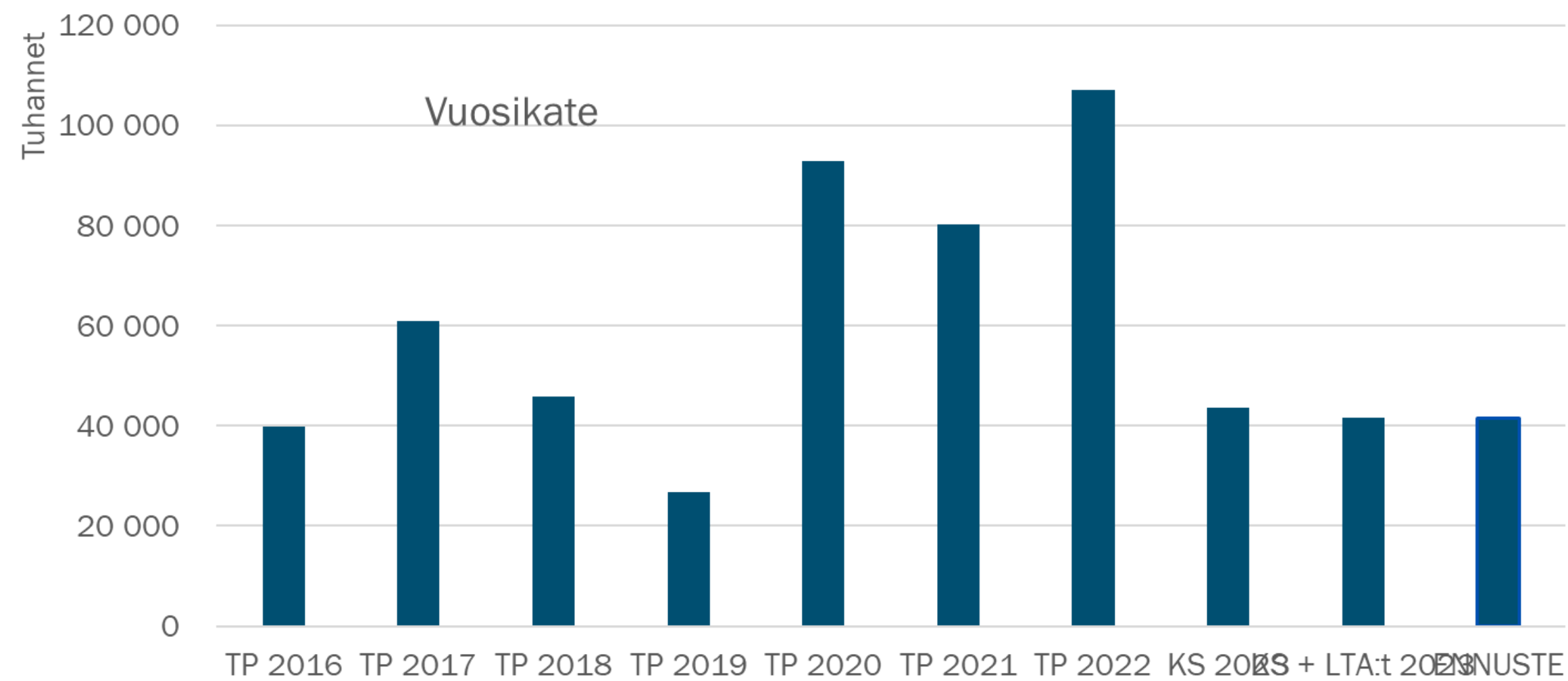
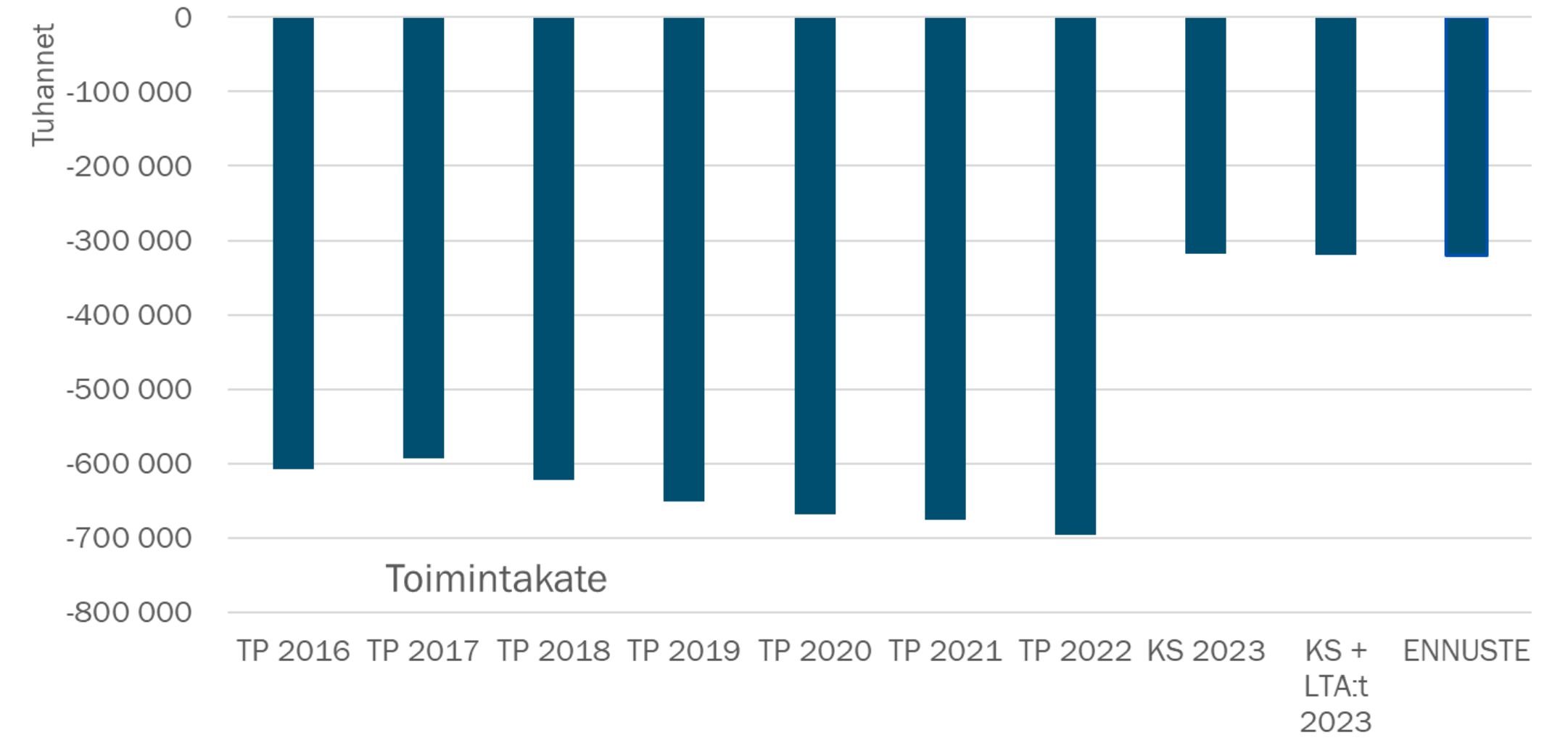
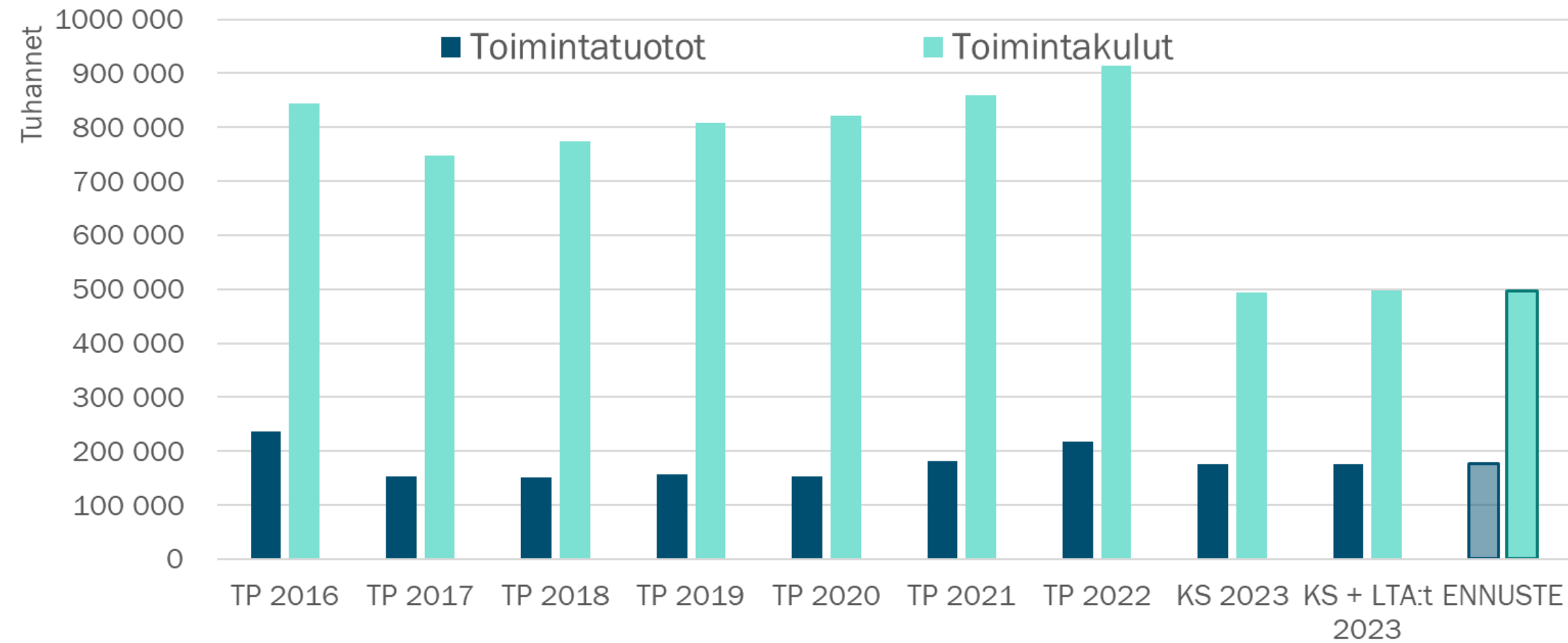
Lahti-kaupunki – Talouden toteuman seuranta (1 000 euroa)

	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuma ed.vuosi	Toteuman muutos%	Tilinpäätös ed.vuosi	TA/TP muutos%
▲							
Toimintatuotot	176 028	27 083	15,4	23 600	14,8	217 669	-19,1 %
Valmistus omaan käyttöön	1 114					1 147	-2,9 %
Toimintakulut	-494 407	-72 556	14,7	-141 349	-48,7	-913 947	-45,9 %
TOIMINTAKATE	-317 265	-45 472	14,3	-117 750	-61,4	-695 130	-54,4 %
VEROTULOT	279 316	87 122	31,2	110 790	-21,4	545 068	-48,8 %
VALTIONOSUUDET	87 372	15 001	17,2	41 268	-63,6	245 733	-64,4 %
Korkotuotot	13 536	-4 303	-31,8	-3 278	31,3	12 374	9,4 %
Muut rahoitustuotot	3 038	176	5,8	203	-13,3	9 645	-68,5 %
Korkokulut	-21 415	1 584	-7,4	1 175	34,9	-15 768	35,8 %
Muut rahoituskulut	-614	-9	1,4	-27	-67,7	5 210	-111,8 %
RAHOITUSTUOTOT ja -KULUT	-5 455	-2 552	46,8	-1 927	32,4	11 461	-147,6 %
VUOSIKATE	43 968	54 099	123,0	32 381	67,1	107 132	-59,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	-53 298	-7 960	14,9	-8 114	-1,9	-52 854	0,8 %
TILIKAUDEN TULOS	-9 331	46 140	-494,5	24 267	90,1	54 278	-117,2 %

Lahti-kaupunki – Investointien toteuman seuranta (1 000 euroa)

	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuma edv.	TP edv.	Edv%
Arvopaperit ja osuudet						
Tulot	2 000			0	3	2,8
Menot	-4 500				-968	
Netto	-2 500			0	-965	0,0
Irtain omaisuus						
Menot	-7 450	-385	5,2	-683	-6 766	10,1
Netto	-7 450	-385	5,2	-683	-6 766	10,1
Julkinen käyttöomaisuus						
Tulot	1 200	100	8,3		1 949	
Menot	-36 014	-2 373	6,6	-327	-38 635	0,8
Netto	-34 814	-2 273	6,5	-327	-36 686	0,9
Kiinteä omaisuus						
Tulot	10 120	1 137	11,2	484	4 956	9,8
Menot	-2 500	-185	7,4	-594	-2 502	23,7
Netto	7 620	952	12,5	-110	2 453	-4,5
Talonrakennus						
Tulot	11 774				97 013	
Menot	-27 672	-6 031	21,8	-2 867	-39 072	7,3
Netto	-15 898	-6 031	37,9	-2 867	57 941	-4,9
Kokonaistulos						
Tulot	25 094	1 237	4,9	484	103 921	0,5
Menot	-78 136	-8 974	11,5	-4 472	-87 945	5,1
Netto	-53 042	-7 736	14,6	-3 987	15 976	-25,0

Lahti-kaupunki – Talouden toteuman seuranta, vuosivertailut (1 000 euroa)

Lahti-kaupunki – Rahoitus, lainannostosuunnitelman toteutuminen

Myöntämisvaltuus, 1 000 euroa

Lyhytaikainen luotto (ottolainat)

Määräysvallassa oleville yhteisöille ja säätiöille (antolainat)*

Suojautumistoimenpiteet korko- ja valuuttariskeiltä (johdannaissopimukset)

Valtuus

Käytetty

Käyttämättä

250 000

0

250 000

120 000

0

120 000

200 000

0

200 000

Määräraha, 1 000 euroa

Ottolainat

Pitkäaikainen, lisäykset

71 900

0

71 900

Pitkäaikainen, vähennykset

-71 900

-400

-71 500

Lyhytaikainen, nettomuutos

0

0

0

Netto

0

-400

400

Antolainat, pysyvät vastaavat (pitkäaikainen)

Lisäykset

15 000

0

15 000

Vähennykset

-35 236

-79

-35 156

Netto

-20 236

-79

-20 156

Luvuissa ei ole otettu huomioon konsernitilien saldoja.

Lyhytaikaisen lainan nettomuutos ilmaisee arvioidun tilanteen talousarviovuoden lopussa ja käytetty määrä voi vaihdella vuoden aikana.

Lyhytaikaisen lainan nostolle on valtuutus maksuvalmiuden turvaamiseksi ja rahoitustarpeen kattamiseksi 250 milj. euroon asti.

*Valtuuden enimmäismäärään ei sisällytetä konvertoinneista johtuvaa luoton myöntämistä (lainan ennaikainen takaisin maksu ja lainan nosto uusilla ehdoilla).